

Susanne Ohlsson, Utredare
Tfn: 0345-18049
E-post: susanne.ohlsson@hylte.se

2023-01-16

Kommunstyrelsen
2023 KS0062

Ärendebeskrivning Tolkning av bestämmelser för förtroendevaldas arvode

Enligt bestämmelserna för förtroendevaldas arvode i Hylte kommun har kommunstyrelsens arbetsutskott rätt att besluta om tillämpningsföreskrifter som kan anses nödvändiga. I arbetet med implementeringen av de nya bestämmelserna har det framkommit att det föreligger ett behov av tolkning i frågeställningarna nedan.

Varje fråga har en egen rubrik där frågeställningen beskrivs, och under varje fråga/rubrik finns en underrubrik där själva tolkningen framgår.

Årsarvode/månadsarvode vid halv månad (§ 16 i bestämmelserna)

Enligt § 16 i bestämmelserna för förtroendevaldas arvoden i Hylte kommun fördelas och betalas årsarvodet månadsvis. Den fråga som kommunledningskontoret önskar få tolkat handlar om hur kontoret ska göra när ett skifte av vilken person som har rätt till månadsarvode sker i mitten av en månad. Den tolkning som kommunledningskontoret föreslår är det arbetssätt som kontoret har haft sedan tidigare, men i och med de nya bestämmelserna vill kontoret få det tolkat av kommunstyrelsens arbetsutskott för att säkerställa att arbetssättet stämmer överens med intentionen med bestämmelserna.

Arvodet betalas ut per månad och det betalas ut i förskott, precis som en medarbetare. Det innebär att om en förtroendevald säger upp och blir befriad från det uppdrag som ger arvode i mitten av månaden har hen redan fått betalt för månaden.

För att en förtroendevald som får ett uppdrag som innebär årsarvode inte ska tappa någon månad föreslår kommunledningskontoret att personen får betalt för den månad som hen tillträder, även om det sker under andra halvan av månaden.

När det gäller kommunfullmäktiges presidium sker deras skifte alltid i mitten av en månad eftersom kommunfullmäktiges mandatperioder börjar 15 oktober valår och slutar 14 oktober fyra år senare. Där föreslår kommunledningskontoret att ett nytillträtt presidium får betalt från oktober månad till september månad för att efterlikna nämndernas mandatperioder och för att skiftet av arvodena ske vid månadsskiftet.

Tolkning

När en förtroendevald utses till ett uppdrag som ger rätt till årsarvode får den förtroendevalda betalt för hela den månaden som personen är vald till, även om personen tillträder mitt i månaden.

När en förtroendevald blir befriad från ett uppdrag, som ger rätt till årsarvode, mitt i en månad får den förtroendevalde behålla arvudet året ut.

När det gäller kommunfullmäktiges presidium får de årsarvode från och med oktober månad valår och fram till september månad 4 år senare.

OB-ersättning som del av timlön (§ 6 i bestämmelserna)

Enligt bestämmelserna ska en förtroendevald som hävdar förlorad arbetsförtjänst lämna in ett intyg på timlön från sin arbetsgivare. I timlönen ska bl.a. eventuellt ob-tilllägg räknas in.

Hur mycket ob-tilllägg en person förlorar för att medverka på ett politiskt möte kan skilja sig beroende från gång till gång, t.ex. om personen är skiftarbetare. Kommunledningskontoret föreslår därför att det ska vara ett genomsnitt av förlorat ob-tilllägg som räknas till timlönen.

Tolkning

Vid uträkning av en timlön där ob-tilllägg ingår ska det vara ett genomsnitt av ett förlorat ob-tilllägg som räknas in i timlönen.

När protokollförda möten räknas som över respektive under 1h och över respektive under 4h (§ 4 samt beloppsbilaga)

I de nya bestämmelserna är det fasta arvoden för politiska sammanträden som är protokollförda, med undantag för kommunfullmäktiges sammanträden där det är samma ersättning oavsett hur långt sammanträdet är. De fasta arvodena är uppdelade enligt följande nivåer:

- Sammanträden som varar 0-1 h
- Sammanträden som varar 1-4 h
- Sammanträden som varar mer än 4 h

Eftersom nivåerna är angivna i timmar istället för minuter finns det utrymme för tolkning. Om ett möte t.ex. är mellan kl. 08:00 och kl. 09:00 ska det räknas som ett 1-4h-möte eller som ett 0-1h möte? Samma sak om mötet varar mellan t.ex. kl. 08:00 och 12:00, ska det räknas som ett 1-4h möte eller som ett möte som varat mer än 4h? Det bör vara en liknande bedömning på båda.

I de gamla bestämmelserna hade man rätt till ersättning för varje påbörjad halvtimme, och om ett möte varade mellan kl. 8:00 och 9:00 behandlades det som två påbörjade halvtimmar och inte som tre. Det bör vara en liknande bedömning även med de nya bestämmelserna.

Tolkning

Ett protokollfört sammanträde som är mellan 0 och 60 min ska räknas som ett 0-1h sammanträde och möten som varar mellan 61-240 min ska räknas som ett 1-4h sammanträde.

Kvitto vid barnpassning eller andra kostnader vid möte (§11-14 i bestämmelserna)

Enligt paragraferna § 11-14 har en förtroendevald rätt till ett antal ersättningar för kostnader som har uppkommit p.g.a. dennes politiska uppdrag.

Kommunledningskontoret har uppmärksammat att det inte står vad som krävs för typ av redovisning som krävs för att få ersättning.

Kommunledningskontoret har gjort en omvärldsanalys för att se hur andra kommuner hanterar frågan. Det finns olika lösningar:

- Kvitto som intygar kostnaden
- En särskild blankett som skrivs under och skickas in.

Hos vissa kommuner kräver det att en instans, t.ex. arbetsutskottet eller en annan instans, beslutar om rätten till ersättning.

Kommunledningskontoret förespråkar lösningen med kvitto. Om det är en privatperson som har anlitats behöver även den som anlitats skriva under kvittot. På kvittot behöver det framgå tid, dag, kostnad och för vilken anledning personen/företaget anlitas. Anledningen till att kvitto-varianten förespråkas är att det varit väldigt få fall genom åren där de här paragraferna har använts. Då är det lättast att ha samma hantering som andra kostnader, och de verifieras med kvitto.

Kommunledningskontoret vill passa på att uppmärksamma att det finns särskilda regler för vad som gäller om man anlitar privatpersoner. Dessa finns att läsa på Skatteverkets webbplats¹.

Tolkning

Om en förtroendevald söker ersättning för de kostnader som nämns i § 11-14 ska den förtroendevalde lämna in ett kvitto som styrker kostnaderna. Har en privatperson anlitas ska även den anlitate skriva under kvittot.

Ersättning för bussbiljett (§ 8 i bestämmelserna)

Det har kommit en fråga om förtroendevalda kan få ersättning för bussbiljetter för resor till politiska sammanträden.

Enligt bestämmelserna har förtroendevalda rätt till ersättning för sammanträden eller motsvarande ersätts enligt de grunder som fastställs för kommunens arbetstagare. Enligt dessa grunder har arbetstagare rätt till ersättning för buss- och tågbiljetter som rör resor som sker i tjänsten. Kvittot som visar resan behöver lämnas in.

Tolkning

Förtroendevalda som tagit bussen till politiska sammanträden har rätt till ersättning för resan. Resan behöver styrkas med kvitto.

Justering av arvode när riksdagens arvodesnämnd har beslutat om nytt arvode (Inledningen)

Ersättningsnivåerna utgår från arvoden för riksdagsledamöter och nivåerna finns beskrivna i beloppsbilagan. Nivåerna tillämpas från 1 januari varje år under förutsättning att Riksdagens arvodesnämnd har beslutat om ny nivå på arvodet för riksdagsledamöterna.

Den 17 januari hade riksdagens arvodesnämnd ännu inte tagit något beslut om ny arvodesnivå. Kommunledningskontoret undrar därför hur de ska agera när de nya arvoden kommer, ska den nya arvodesnivån gälla från och med månaden efter att riksdagens arvodesnämnd har meddelat den nya arvodesnivån eller ska nivån gälla retroaktivt?

¹<https://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/inkomster/anlitaenprivatperson.4.d1afd3103d689ac2a80002439.html> 2023-01-16

Kommunledningskontoret förespråkar att den nya arvodesnivån ska börja gälla från och med månaden efter att riksdagens arvodesnämnd har meddelat den nya nivån om nämnden inte meddelat en ny arvodesnivå före januari månads utgång.

Kommunledningskontoret har inte hittat något som tyder på att riksdagens ledamöter får ersättning retroaktivt, utan den nya nivån gäller från och med att arvodesnämnden har tagit sitt beslut. Kommunledningskontoret har även varit i kontakt med Riksdagens arvodesnämnd för att undersöka vad som gäller för riksdagsledamöternas arvode, och enligt dem finns det ingen praxis när det gäller retroaktivt arvode.

Tolkning

Vid de tillfällen som riksdagens arvodesnämnd inte har meddelat en ny arvodesnivå till 1 januari sker kommunens justering av sina arvoden månaden efter att riksdagens arvodesnämnd har meddelat om ny arvodesnivå.

Restid till sammanträden (§ 8 i bestämmelserna)

Frågan om restid till sammanträden är något otydlig i bestämmelserna, och det är en fråga om har dykt upp regelbundet.

Det står inget uttryckligen om restid i bestämmelserna, men om man tittar på reseavtalet och de allmänna bestämmelserna som gäller för medarbetare i kommunen ges ingen ersättning för resor som sker i arbetet, inom en medarbetares ordinarie arbetstid och som sker inom fem mil från bostaden. Saknas ordinarie arbetstid brukar arbetstiden räknas mellan kl. 08:00 och 17:00.

De flesta sammanträden sker i Hyltebruk, och enligt kommunledningskontorets bedömning skulle det inte ge rätt till ersättning för restiden. För de som sitter i gemensamma nämnder kan sammanträdesorten ibland skilja sig och där den förtroendevalde kan få länge än 5 mil från bostaden till sammanträdeslokalen och behöva påbörja resan före kl. 08:00. Men för att det ska bli rättvist oavsett var i kommunen den förtroendevalde bor föreslår kommunledningskontoret att en förtroendevald ska få timersättning för restid till sammanträden och andra arvoderade uppdrag utanför kommunens gränser.

Tolkning

En förtroendevald har inte rätt till ersättning för restid som sker inom kommunens gränser, men för sammanträden och andra arvoderade uppdrag utanför kommunens gränser har den förtroendevalde rätt att få timersättning för restiden från bostaden till platsen för sammanträdet.

Emma Gröndahl
Kommunchef

Susanne Ohlsson
Utredare